

Od centa do grunta

Ana in Mitja Vezovišek sta strokovnjaka s področja osebnih financ, ki že vrsto let pomagata strankam zmanjšati finančni stres. Ana pomaga tistim, ki se jim zdi, da imajo denarja premalo, želijo optimizirati porabo in se znebiti dolgov. Mitja pa svetuje tistim, ki imajo denarja več, kot ga porabijo, in ga želijo investirati. Če želite njun nasvet, pošljite opis vašega stanja z vprašanjem na ekipa@vezovisek.si.

Več o njunem delu, knjigah, ki sta jih napisala, in o podjetju, znotraj katerega delujeta, izveste na www.vezovisek.si.

Kako naj kaj prihranim?

Pozdravljeni, stara sem 52 let in živim sama v stanovanju, ki sem ga kupila pred osmimi leti. Takrat sem najela kredit v znesku 80.000 €, na dobo 20 let.

Obrok znaša pribl. 450 €. Moja plača ni nizka, saj dobim pribl. 1.800 € mesečno, a mi vseeno konec meseca ne uspe kaj dosti prihraniti. V kolikor mi pa že, me gotovo v naslednjem mesecu kaj doleti in sem spet primorana vse porabiti. Živim sama, saj sta otroka že velika, in se zavedam, da očitno nečesa ne delam prav. Imam tudi limit v višini 2.000 € in pa en manjši kredit, ki se mi izteče konec prihodnjega leta. Obrok tega kredita znaša 80 €. Ne vem, kje naj se lotim spremembe in kako. Si jo pa vsekakor želim, saj se zavedam, da nimam ravno veliko časa. Hvala za odgovor.

Manca

Gospa Manca, to, da se zavedate, da nimate ravno veliko časa in da obstaja način, s katerim bi lahko izboljšali svoje finančno stanje, je že veliko, verjeli ali ne. Zdaj je treba le še ugotoviti, kaj vas spravlja v takšno situacijo oziroma katere navade vas kar nočejo zapustiti. Slabih dolgov si navadno ne pridelando čez noč in se jih zato tudi znebiti ne moremo čez noč. A kar je najpomembnejše – lahko se jih znebimo. In če kdaj, je zdaj res pravi čas, saj vas bo sicer ob prehodu v novo življenjsko obdobje preveč zbolelo. Že tako boste doživeli finančni šok, ko boste začutili upad prihodkov, potem pa temu prištejmo še vse dolgove. Kaj narediti in kje začeti?

Akcijski načrt

• Najprej se predčasno znebite slabih dolgov: sem spadata limit in kredit, ki se vam izteče konec prihodnjega leta. Limit je najdražja oblika financiranja in četudi bi morda varčevali, je obrestna mera na limitu bistveno višja (na našo škodo), kot pa je o. m. na varčevalnem računu. Zatorej se lotite poplačila limita. Vem, tega se navadno najtežje lotimo, saj ga kar »posvojimo«, a je čas, da se ločite od njega. Kako to naredite? Preprosto naredite odmik in ga vsak mesec zmanjšajte. Najmanj 100 evrov mesečno ali bolje celo 200 evrov. Prihodki so dovolj visoki. Če imate vsaj malo privarčevanih sredstev, pa hitro položite ta sredstva na račun. Prav tako preverite, ali bi lahko morda kaj namenili za predčasno poplačilo kredita – kljub temu, da ste že čisto na koncu in ste večinoma obrestni odplačali. Gre za psihološki učinek in male zmage, ki so zelo pomembne.

• Preverite, kakšen je stanovanjski kredit: tako na hitro (na podlagi podatkov) bi ocenila, da imate še rezerve. Gre predvsem za optimizacijo obrestne mere. Dobro bi bilo preveriti, saj 12 let, kolikor vam je še ostalo, ni tako malo in je lahko razlika kaj hitro več tisoč evrov.

• Prevezmite nadzor nad svojim denarjem: stanje, v katerem ste, je odraz vašega odnosa do denarja oziroma boljše, načina, kako ga upravljate. Več kot očitno do danes niste bili vajeni načrtovanja, zato vas izredni odhodki tako zelo presenetijo in vam odvzamejo še tisto, kar vam morda uspe privarčevati. Če kdaj, se morate zdaj pripraviti na prihodnost in prilagoditi standard. To je navadno najtežje, saj smo toliko let nečesa vajeni, da si ne predstavljamo, kako se lotiti. Pa vendar, z majhnimi koraki se pride do velikih sprememb. Res neverjetno, kakšen učinek ima že to, da začnemo spremljati porabo in si določimo cilje – kam si sploh želimo priti in česa si nikakor ne želimo.

• Ustvarite rezervo: za izredne večje odhodke in za pokojnino. Treba bo zavirati rokave in narediti največ, kar lahko. Popravnih izpitov na žalost nimamo.

Napake, ki smo jih nekoč naredili, so preteklost. Zdaj se moramo osredotočiti na sedanost in na prihodnost. Leta res niso na vaši strani, pa vendar je veliko boljše, da imate pred sabo še nekaj let, kot da bi bili danes že prepozni. Zdaj, ko je življenjska doba veliko daljša, kot je bila nekoč, nas ob upokojitvi lahko čaka še zelo dolgo življenje. Naj bo takšno, kot si ga zaslužite – dostojno in predvsem brez nepotrebne finančne stresa. Prepričana sem, da vam bo uspelo!

Ana Vezovišek, mag.

Rešitve za prihodnost

PIŠE: TINA NIKA SNOJ

Arnhem bo asfalt zamenjal z zelenjem

Nizozemsko mesto se namerava proti podnebnim spremembam boriti s pomočjo narave. Arnhem se vsako leto srečuje s hujšimi poplavami, sušo in vročinskimi valovi, posledicami podnebnih sprememb. Mestni svet je zato sprejel desetletni načrt, s katerim nameravajo zmanjšati količino asfaltiranih površin za deset odstotkov. Asfalt in beton delata naša mesta bolj vroča, saj vsrkavata toploto in jo oddajata še ponoči, ko se naravnejši materiali sicer ohladijo. Poleg tega povečujeta škodo, ki jo naredijo močna deževja, saj voda lahko odteka le po določenih poteh.

vedel »simulacije nalivanja« in so si prebivalci lahko ogledali, kako materiali reagirajo ob močnem dežju, in kjer so lahko izbrali tlakovce, ki bi jih želeli na svoji ulici.

Za subvencijo se lahko prijavi vsak. Zaradi čedalje večjih težav, ki jih prinašajo podnebne spremembe, se je mesto zdaj odločilo, da ukrepa. Po načrtu mestnega sveta bodo v Arnhemu izbrane ceste zamenjali s travnatimi površinami in zasadili množico dreves, ki bodo s svojo senco hladila čim večje predele mesta. Zemlja, ki bo lahko popila odvečno vodo, bo pomagala omiliti poplave. Po načrtu

Čolni na mestnih ulicah. Mesto, ki leži na 13 metrih nadmorske višine, je v zadnjih letih doživelo hude poplave, suše pa so presušile njegove parke in vrtove. »Še vedno se spomnimo nalivov leta 2014. Takrat je toliko deževalo, da so bili veliki deli Arnhema v zelo kratkem času dobesedno pod vodo. Še vedno imamo pred očmi gumijaste čolne na ulicah, kjer bi morali voziti avtomobili.« je zapisano v poročilu o mestni strategiji podnebne prilagoditve.

Poleti 2019 so temperature dosegle skoraj 40 stopinj Celzija, kar je ogrozilo starejše in bolne, letos pa je Arnhem doživel tretjo sušno pomlad zapored.

Lani je mestni svet na testni ulici, tlakovani z različnimi materiali, iz-

naj bi s to preureditvijo kar 90 odstotkov vseh padavin preusmerili iz kanalizacijskega sistema, ki je ob močnem dežju preobremenjen.

Mestni svet bo pri preoblikovanju mesta sodeloval s strokovnjaki, lokalnimi korporacijami, meščani in šolami. Prebivalci in podjetniki lahko s svojimi zamislimi, kako narediti mesto odpornejše proti vročinskim valovom, poplavam in sušam, pridobijo tudi subvencijo. Proračun te pobude, odprte za širšo javnost, je 450.000 evrov za naslednja tri leta.

»Arnhem želi biti med prvimi, ko gre za prilagajanje podnebnju.« je dejala mestna svetnica Cathelijne Bouwkamp. »Za to pa moramo sodelovati in združiti moči prav vsi, ki tu živimo.«